90231 Nr. 544 P. 4 36 B 1942

F R I F A G B E V E G E L S E

NR.36. 2. årgang 26. september 1942.

KAMERAT!

Den flom av utmeldelser som fra alle landets kanter er strømmet inn til de forskjellige fagforbund har fremkalt fullstendig panikk blant nasipampene og overløperne. De visste riktignok på forhånd at de var hatet og foraktet av de organiserte arbeidere for sitt forrederi og sin spyttslikkertjeneste for vårt lands fiender, men at motstanden var så omfattende og viljen til handling så bevisst, kom som en stor og ubehagelig overraskelse. I sin fortvilelse over å stå maktesløse, tilkalte de som vanlig Gestapos assistanse. Tillitsmennene i fagforeningene i Oslo og Omegn ble først under straffeansvar pålagt å møte fram for å påhøre trussler, lokketoner og bønnerop om å stoppe utmeldelsene. Da dette ikke gjorde noen virkning, ble tillitsmennene innkalt til det tyske sikkerhetspoliti, som gjorde dem personlig ansvarlig for at medlemmene trekker sine utmeldelser tilbake. Herved er det oppstått en endret situasjon. Aksjonen med utmeldelse av fagorganisasjonen har vært rettet mot quislings rikstingsplaner. Arbeiderne ville sammen med industriledernе og den øvrige norske fronten si åpent ifra at de ikke under noen omstendighet ville bli tatt til inntekt for et slikt nasistisk riksting. Denne hensikt er nådd. Hele verden kjenner til den veldige protestbølge som har gått over vårt land. På denne bakgrunn ville det selvfølgelig være uforsvarlig å sette saken på spissen. Tillitsmennene har derfor under trussel om standrett og terror henstilt til medlemmene å trekke sine utmeldelser tilbake.

Men om vi i denne omgangen kan konstatere at aksjonen mot rikstinget har ført fram, så er dermed ikke kampen avblåst. I sin desparasjon vil quisling og NS forsøke nye utveier for å gjennomføre sine planer. I hvilken utstrekning de vil få tyskernes bistand, kan bare fremtiden gi svar på. En skulle riktignok tro at okkupasjonsmakten hadde større interesse av å opprettholde ro og orden, enn det fremgår av dens opptreden hittil. Ingen kan jo lenger være i tvil om at alle forsøk på å tvangsnasifisere det norske folk, enten det er gjennom samband eller riksting, atter og atter vil bli møtt av en samlet motstandsfront.

- V -

SPAREBANKENE SLUTTER OPP OM FRONTEN.

Som en protest mot å bli tatt til inntekt for et quislings riksting, har landets sparebanker nå sendt inn flg. utmeldelse til Sentralforeningen for Norges sparebanker:

"Da Sentralforeningen for Norges sparebanker har vært en fri institusjon, som gjennom sine av medlemmene valte organer bare har hatt næringens saklige og faglige interesser å ivareta, må vi erklære at vi, såfremt det skulle bli gjort inngrep i medlemmenes rett til selv å velge sine tillitsmenn, eller det skulle bli oppnevnt representanter fra Sentralforeningen for Norges sparebanker til et riksting, ikke lenger kan anse Sentralforeningen som representerende næringens interesser og anser derfor vårt medlemsskap i Sentralforeningen som bortfalt."

Dette viser at bankene ikke står tilbake for de andre næringsorganisasjoner eller de organiserte arbeidere når det gjelder å vise overfor all verden at med quisling og hans riksting vil det norske folk ikke ha noe å gjøre.

- V -

OMFATTENDE REKVISISJONER AV STORFE

er foretatt over hele landet. Bare i Opland og Hedmark fylke skal det nedslaktes henholdsvis 10.000 og 17.000 stk. storfe, svarende til omtrent 15 % av den vesle bestanden som er igjen.

- V -

I [illegible] DANMARK
har NS innsatt en ny lensmann som har vært straffet 4 ganger tidligere. I et distrikt i Vestfold er en sjåfør blitt lensmann. NS besetter som bekjent alle offentlige stillinger etter kvalifikasjoner og saklige hensyn.

- V -

"KIRKEDEPARTEMENTET"
fortsetter sine fortvilede forsøk på å bilegge kirkestriden. I slutten av august ble det således holdt en foreløpig konferanse i deptet hvortil professor Hallesby og domprost Hygen var innkalt. Hallesby og Hygen krevde straks:
1) at forhandlingene på kirkens vegne skulle føres av samtlige biskopper, altså også biskop Bergrav som fremdeles er i fangenskap,
2) at Bergrav derfor måtte frigis ubetinget og straks,
3) at forhandlingene skulle være helt fri, dvs. "at ingen av partene på forhånd er bunnet til noe vilkår eller bestemt resultat".
Schacke gikk med på kravene, men da han søkte approbasjon hos quisling krevde denne en erklæring fra kirkens menn om at kirken "tok avstand fra den politiske front mot landets regjering". Dette fant quisling gehør for i et såkalt regjeringsmøte som ble holdt 20. august. Her fant herrene også at det var så sin sak uten videre å frigi Bergrav, som Schanske hadde ment å kunne gå med på.
Schanske ble nå satt i gang med å tilveiebringe en slik erklæring som quisling ønsket og som altså skulle vise at kirken anerkjente quislingsregimet. Hallesby og Hygen nektet selv å avgi den ønskede erklæring, men satte opp et utkast som de kunne forsvare og som de kunne være villige til å forelegge de avskjedigede biskopper, da det var disse som i tilfelle måtte innlate seg på det spørsmål. Dette utkast til erklæring fikk quisling tilbake, og fikk det i et "regjeringsmøte" forandret til ugjenkjennelighet. Allikevel hadde quisling den frekkhet å oversende den endrede erklæring til biskoppene med anmodning om deres underskrifter. Han skammetseg ikke for å kalle det den erklæring som var satt opp av Hallesby og Hygen. Han oppfordret endog biskoppene til å forelegge denne erklæring for Bergrav. De skulle få anledning til å besøke ham for å få hans underskrift, men det var en utrykkelig betingelse at de bare hadde lov å bringe med seg den av departementet "oversendte erklæring i uforandret form." Selvsagt avslo biskoppene å være tjenere for denne svindel. Senere har Schanske rettet en henvendelse til biskoppene om å møte til en konferanse med ham den 7. september, men biskoppene har avslått med den begrunnelse at de ikke ville innlate seg på noen som helst forhandlinger før Bergrav var satt på frifot - slik som forutsatt i avtalen av 15. august. Den faste holdning som kirkens menn hele tiden har inntatt, har gang på gang satt quisling på plass og avdekket og avslørt alle inntriger og bakholdsangrep. Kirkens styrke er det samhold som preger dens kamp. Derfor vil den også gå seierrik og styrket ut av striden.

- V -

VED CARISBERG BRYGGERIER
i Danmark kom det forleden til arbeidsnedleggelse. Årsaken var at en formann ble pågrepet i iherdig nasipropaganda og utdeling av nasistiske trykksake. Bryggeriarbeiderne reagerte straks og forlangte formannen avskjediget. Etter en dags streik ble konflikten ordnet til arbeidrnes tilfretshet.

- V -

KORRUPSJONEN TAR OVERHÅND.

Følgende 8 medlemmer av NS ble lørdag 12. september 1942 arrestert av det norske statspoliti for å ha stjålet og omsatt på "svartebørs" 2 - to - millioner brødmerker og andre rasjoneringsmerker: Oskar Pettersen Sørpind, Ole Vigsgt. 3, fullmektig i rasjoneringsnemnda Rolf Gydfeldt Backe, Jens Bjelkesgt. 39, Robert [illegible] (russer av fødsel), Bjørn Stallareswei 3, viseordfører i Aker kolonialhandler Gustav Meidell Larsen, Slemdalsvn. 53, bakermester Willy Johansen, baker Karl Marinius Lind, adr. oberst Rodes vei 66, kontrollør i Akers forsyningsnemnd Ritter, Bekkelagshøgda.
Satlige 8 ble av "ministerpresidenten", Jonas Lie og "politisjef Olbjørn dømt til [illegible] års fengsel. Ritter er innsatt i fengslet i Åkebergveien, de øvrige på Bredtvedt.
[illegible] er i Birkens flyskole Kaare Johansen,

indelen har foregått siden sommeren 1941 og blant deres "beste kunder" an vi nevne: Riisnes, Hagelin, Christie og stabsjef Trondsen.

- V -

KIRKESTRIDEN MÅ IKKE OMTALES.
På oppfordring av quisling har nasipresten Feyling, nå ekspedisjonssjef i Kirkedepartementet skrevet en bok om kirkestriden. Boken ble trykket i et opplag på 4.000 eksemplarer og inneholdt alle de dokumenter prestene og biskoppene har sendt ut, selvsagt med behørige nasikommentarer og forvrengninger. Tyskerne har allikevel beslaglagt boken, da de ikke tør la kirkens sannhetsvitnesbyrd offentliggjøres, selv med nasistiske forfalskninger. NS har fått uttrykkelig beskjed om at kirkestriden ikke skal omtales.

- V -

5.000 STJÅLNE BØKER
var bl.a. under hammeren ved Wangs bokauksjon forleden. Disse bøker var beslaglagt hos gode nordmenn. Det ble mobilisert en rekke nasister for å få auksjonen i gang, idet bra folk selvsagt ikke på denne måte ville tilrane seg gode patrioters eiendom. Men endel ordinære bokkjøpere falt for fristelsen. Disse skal være klar over at de heretter også betrakte som stripete.

- V -

STÅDIG FLUKT FRA TYSKE FARTØYER.
En hører stadig om nordmenn som benytter anledningen til å flykte fra tyske fartøyer, hvor de er tvunget ombord som manaskaper, når disse passerer svenskekysten på vei til eller fra Tyskland. Nylig meldte svensk presse om 2 unge menn som hadde kastet seg overbord og lagt på svøm mot land. Den ene av dem ble dessverre funnet død av overanstrengelse, mens den andre klarte seg. Nå meldes om 4 andre gutter i 18-årsalderen, som alle har klart å komme seg inn til svenskekysten etter å ha blitt tatt opp av en svensk fiskeskøyte.

- V -

NESTEN 100 AVISER INNSTILTET.
Nylig fikk avisene ordre om å innskrenke papirforbruket med ytterligere 25 %. Samtidig skal 18 aviser utover landet innstille eller slåes sammen med andre. I det hele er hermed 98 aviser blitt innstillet her i landet siden 9. april 1940. - Etter hva det meddeles er pressesjefen for Stor-Oslo, redaktør Laurin, trådt tilbake fra sin stilling etter eget ønske.

- V -

VI FØLER OSS BEÆRET!
Hitler har gitt en forordning om at barn som norske og hollandske kvinner får med medlemmer av den tyske krigsmakt, skal nyte godt av en spesiell behandling "til vedlikehold og fremme av rasemessig verdifull germansk arv".

- V -

EUROPA UNDER HAKEKORSET:
Jugoslavia: Gauleiter Schumacher og 2 andre nasister er drept. Som represalier er 311 gidsler skutt og i en landsby er alle slovenske menn mellom 16 og 60 år deportert. Kroatia: Det er i den siste tid foretatt massearrestasjoner blant kroatene, særlig innen bondepartiet, som mistenkes for å støtte geuerilla troppene i kampen mot italienerne. Den tidligere partifører, dr. Matsjek, holdes under streng bevoktning. Frankrike: Doriots franske nasistparti har nå opprettet egne "beskyttelseskorps" etter mønster av det tyske SS. Deres svarte standarter med lødningehoder er nettopp blitt høytidelig innviet. Belgia: Ved en kullgruve overmannet arbeiderne for kort tid siden vaktene og ødela gangene, slik at gruven ble satt ut av funksjon. Holland: Julianekanalen er satt ut av funksjon etter kollisjon mellom en lekter og sluseportene. Agram: 10 - derav 8 kvinner - er dømt til døden for spredning av rykter med proengelsk innhold. En politibetjent ble skutt fordi hans uaktsomhet gav en arrestantanledning til å flykte.

- V -

MOBILISERING AV NS-MEDLEMMER.

Tyskerne har krevet at alle NS-medlemmer i vernepliktig alder skal mobiliseres. Det er derfor fra ledelsen hittil sendt ut mobiliseringsordre til omlag 3.000 medlemmer i alderen fra 18 til 45 år. Av disse er 600 fra Oslo, og 500 fra Hedmark og Opland. Mobiliseringen er den pris tyskerne har forlangt forat quisling skal få lov til å sammenkalle rikstinget.
I den siste tiden før mobiliseringen var også den "frivillige" vervingen blitt sterkt påskyndet, og i enkelte deler av landet, som f.eks. i Østfold, ble hele fylkesledelsen tvunget til å melde seg frivillig. Det er klart mobiliseringen har vakt stort røre innen våre hjemligenasikretser. Det er ikke så få som nå synes det får være grenser for hva det forlanges av dem med hensyn til "idealistisk" innstilling! De er nemlig fuldt klar over at det å bli sendt til østfronten, er så å si ensbetydende med den visse død. Det er derfor mange som tidligere var temmelig høyrøstede, men som nå er blitt svært slukøret og tause. Ja, mange er det også som bent fram har nektet å reise, bl.a. flere hirdfolk. De sitter nå på Grini.

- V -

NS YRKESGRUPPE FOR BEFALINGSMENN.

Vi har tidligere omtalt at det er dannet en såkalt yrkesgruppe for befalingsmenn innen NS. Ledelsen av denne gruppe, som har kontor på slottet, består av flygforredere: F.H. Kjelstrup, A.Tellefsen, H.P. L'Orange, M.T. Kvaal. Som ledere for distriktsgruppen i Oslo fungerer H. Bjerkelund, E.Søvik, K.Vagn Knudsen og H. Wader.

- V -

NYE ARRESTASJONER

En av de ledende frikirkemenn her i landet, Bernhard Langesen fra Ringsaker er arrestert og sendt til Grini. Av andre som nylig er arrestert nevner vi Frithjof Nansens datter, Liv Høyer, forfatterinnen Ingeborg Møller og oversøster på Stange Sykehus.

- V -

REAKSJONEN MOT NASISMEN

tiltar stadig i Danmark. Nasistenes forsøk på å drive antisemittisk propaganda møter således sterk motbør. Et organ som utkommer på dansk, og som er tydelig etterplaprere av den berykteede jødehater, Streichers organ der Stürmer, er blitt møtt med avsky i Køvenhavn. Folk river reklameplakatene for disse kloakkorganene ned, og det er blitt utferdiget en rekke mulktforlegg i den anledning. En av landets kjente prester, Nordentoft, gjør seg til talsmann for at disse smussblader blit forbudt. Men justisministeren våger ikke å gå så langt, til tross for at også studentene har fremsatt et slikt krav. Stemningen er for øvrig avgjort mot nasistene over hele Danmark.

- V -

HIRDSTABENS ETTERRETNINGSAVDELING

har sendt ut en "hemmelig" instruks til sine lakeier, hvor det gis anvisnin på hvilke opplysninger de ønsker. Det heter bl.a.: "Rapporter inndeles i 5 klasser. Rapporter som omhandler:
a) Virkningen av vår egen propaganda. (Såvel i skrift og tale som i film, litteratur, aviser, plakater, foredrag og filmer).
b) Den fientlige propagandas art og virksomhet.(Rykter, flygeblad, ulovlige trykksaker osv.)
c) Forsøk på provokasjon innen bevegelsen, av enkelte medlemmer, eventuelt grupper.
d) Personer, foreninger og organisasjoner utenfor bevegelsen som må betraktes som fientlige.
e) Eventuelle andre ting."
Det er interessant å legge merke til at NS ikke bare frykter motstanderne, dvs. 98 % av det norske folk, men også opposisjonen innen bevegelsen selv. Så fremtredende er denne frykt at de må drive hemmelig etterretningstjeneste for å kunne stoppe "forsøk på provokasjoner innen bevegelsen selv, av enkelte medlemmer, eventuelt grupper".

- V -

PROPAGANDATEKNIKK.

Det svenske quislingorgan "Dagsposten" har på nytt i sensasjonell form gjengitt den tyske påstand om en britisk-russisk "hemmelig avtale". Dette propagandanummer og dets vandring gjennom spaltene gir et interessant innblikk i de metoder som anvennes for å gi propagandadiktningen tilforlatlighetens preg. Den "hemmelige avtale" dukket først fram den 14. juni i det danske NS-blad "Fedrelandet", som offentliggjorde et Ritzautelegram fra Genf om at England skulle ha gitt Russland rett til å opprette baser på dansk område. Samtidig offentliggjorde rumenske blad en meddelelse om at englenderne godkjente russernes krav på Bessarabia. Den 15. juni publiserte "Dagsposten", som det eneste svenske blad en lignende påstand, men understreket særlig det for svensk oppinion høyst omtålelige spørsmål om Finnlands grenser. For å gjøre ennå sterkere inntrykk gjengav bladet samtidig en melding angivelig fra London om at exilregjeringen var dypt foruroliget over den hemmelige avtale. Også schweisiske NS-blad talte nå om "hemmelige tilleggsklausuler", og franske blad forsikret at Storbritannia krevet baser på den franske atlanterhavskyst. Dette var innledningen. Meningen var klar. Det gjaldt å overbevise folk om at England hadde solgt forskjellige stater til Russland. Tross engelske og russiske dementier forsikret NS-organet "Gøteborgs morgenpost" den 23. juni at man innen "diplomatiske kretser på forskjellige hold" var sikker på at det eksisterte hemmelige klausuler. "Fra en erfaren diplomat, representerende et land som står de allierte nær", hadde bladet erfart interessante detaljer i den hemmelige avtale. Brittene hadde godkjent visse russiske krav på Finnland, Baltukum, Polen, Romania, og erkjent disse land sammen med Skandinavia som russisk interesseområde. "Avsløringene" i det ubetydelige quislingorganet i Gøteborg, ble så som en verdenssensasjon sendt ut i eteren, men kilden for de sensasjonelle "avsløringene" undergikk samtidig visse karakteristiske forandringer. I den tyske sending på norsk 25. juni ble den "erfarne diplomat, representerende et land som står de allierte nær" til "en alliert diplomat", og i sendingen til hæren samme dag het det "en kilde som står Reuterbyrået nær". 2 dager tidligere hadde tysk telegrambyrå talt om "velunderrettede kretser i London", men karakteristisk nok het det i utsendingen til Irland at kilden for de sensasjonelle avsløringer var Washingtonkretser". Det gjenstår nå bare å få "avsløringene" bekreftet fra Schanghai, Bangkok eller Istanbul, og så vil nok beviset bli funnet ved opprydding blant dokumentene ved statsarkivet i Rostow.

- V -

UKENS SITAT.

"Også slik som de tollpolitiske og økonomiske forhold utvikler seg er det naturlig for Sknadinavia og Norge i særdeleshet å søke nærmere tilslutning til det britiske rike, hvortil de skandinaviske land er så sterkt knyttet ved bånd av gjensidig aktelse og tillid. England og Skandinavias noenlunne ensartede beliggenhet i forhold til Europa ..... og deres fellesskap i farer og interesser, danner også et sundt grunnlag for nærmere samarbeid". (qtislings bok "Russland og Vi", **første** utgave.)

- V -

ARBEID OG TRYGGE KÅR FOR ALLE+

Da de fremmede voldsmenn brøt seg inn i landet vårt 9. april 1940, var Norge midt oppe i en rik sosial, kulturell og økonomisk vekstperiode. Hvert år ble omlag 80.000 mål ny jord lagt under plogen, landets vei- og jernbanenett ble utbygget i et tempo som aldri før, nye industriforetak skjøt i været, handelsflåten vår stod på høyde med det beste i verden, fiskeriene hadde god framgang gjennom modernisering av hav- og kystfiskerflåten, bygging av havneanlegg, reisning av moderne fryseri- og kjøleanlegg m.v. Det var tiltak, liv og arbeidsglede på alle felter, og en var på god vei til å få has på arbeidsledigheten, den store svøpen over arbeidsfolket.

Nye sosiale og kulturelle tiltak ble satt i verk. Vi minner om alders-

trygden, det største sosiale gode som er innført i Norge i nyere tid. Vi minner om den store boligplanen som stod umiddelbart foran løsningen. Vi minner om de nye forbedringer av skolestellet, yrkesopplæringen osv.

Og hele dette nyreisningsarbeid på alle felter av samfunnslivet var preget av arbeiderrørslas sosiale grunnsyn og det ble i stor utstrekning ledet av arbeiderrørslas folk i samarbeid med andre positivt innstilte mennesker i landet.

- "Vi hadde det for godt den gang", sier enkelte arbeidere i små anfall av mismot når de går på arbeid med tomme maver. - "Først nå skjønner vi hvor godt vi hadde det".

Nei! Vi hadde det ikke for godt, la oss alltid ha det klart for oss. Vi hadde begynt å få levelige kår da de nasistiske banditter tok landet vårt og satte i gang sin systematiske utplyndring av alle verdier. Vi var på god vei til å skaffe skikkelige boliger for alle, god opplæring av de unge, trygget alderdom for de gamle, arbeid og rimelige kår for hele folket. Det var ennå langt igjen før vi var framme, men retningen var riktig, og farten upåklagelig.

Det skader ikke å tenke over disse tingene nå. Og det er nyttig, ja nødvendig at arbeidsfolket tenker over, beskjeftiger seg med og diskuterer hvordan det arbeid som var i gang skal føres videre når det tyske pakket er kastet ut av landet og forrederne er tilintetgjort. Den dagen kommer jo om kortere eller lengre tid, det får være en sak for seg. Da må freden ikke møte oss like uforberedt som krigen gjorde det. Vi må vite hva vi vil, og hvor vi skal ta fatt, vi må hver for oss vite å finne vår plass.

Så vet vi også at det i alle lag av folket, blant de som idag står sammen med oss i kampen mot de fremmede voldsmenn, og som imorgen vil stå sammen med oss i arbeidet med gjenoppbygningen av det frie Norge, er et ganske annet åpent øre for arbeiderrørslas sosiale og økonomiske grunnsyn enn det en ofte møtte tidligere. - Det gir visshet om at grunnlaget for gjenoppbygningen av fremtidens Norge vil bli: Arbeid og trygge kår for alle. Og for å skape dette grunnlaget, må vi på nytt bygge opp igjen en

F R I F A G B E V E G E L S E